

સુધારા તથા દિલખુશ સુધારા સાથે

કવાલી સંગ્રહ.

રચનાર—જેશી જયરામ રવજી ભાગલીયા
 પ્રકાશક:— ડી. જી. ભાગલીયા
 કચ્છ માંડવીવાલા.

૬૦ ગીરગામ બેક રોડ, અમૃતવાડીને નાકે,
 નારણ બીડીંગ, બીજે દાદરે, મુંબઈ નં ૪.

આવૃત્તી ૪ થી
 પ્રત ૨૦૦૦

(સર્વ હક્ક સ્વાધીન)

સંવત ૧૯૭૫
 સને ૧૯૧૯

કિંમત ત્રણ આના.

શ્રીકૃષ્ણ પ્રીન્ડીંગ પ્રેસમાં રતિલાલ હરજીવને જાન્યુ
 નં. ૯, અનંતવાડી, મુંબઈ.

આ દવાઓ ખાસ રાગ મહારાગ અને પ્રીન્સોને માટે બનાવી છે.

એક કલાકમાં કઠિવતનો પુર જોસ ઇલેક્ટ્રીક પાવર લાવ નારી બળબુદ્ધિ યાદશક્તીને તેજ કરી જાડુની માફક એકદમ ચમત્કાર બતાવનારી ખાસ આ

(કીંગ ઓફ ટોનીક પીલ્સ.)

કાયમની શક્તી મેળવવી હોય અને જુવાનીનો પુર જોસ શક્તીનો પાવર લેવો હોય તો (કીંગ ઓફ ટોનીક પીલ્સ વાપરો) આઠ દિવસ અજમાયસ માટે રૂ. ૭૫).

(નાઇટ પીલ્સ.)

પ્રેમના વીલાસીજનો માટે ગોળીઓ ગદ્ય જુવાનીનું જોખન પ્રેમરસની ખરી મગ્ગ લેવી હોય તો આ પીલ્સ એકવાર વાપરો. ગોળી ૧ ની કોમ્પ ૩. ૫), અડધા કલાકમાં નાઇટ પીલ્સનો અજખ ચમત્કાર જોવો હોય તો એક ગોળી વાપરી ખાત્રી કરો.

પંદરમીનીટમાં ઇલેક્ટ્રીક પાવર લાવી અજખ શક્તી પેદા કરનાર શક્તી સંજ્ઞવન તેલ છે.

એકદમ કઠિવતનો પુર જોસ પાવર લાવનાર અને શક્તીને સંજ્ઞવન કરનાર આ તેલ છે.

શરીરની નખળી પડેલી નુપિને જાડી અને લાંબી કરી કઠિવતનો પુર જોસ પેદા કરે છે. પક્ષધાત, લકવો, સુન મારેલી નસો માટે અકસીર આ ચમત્કારીક તેલ છે. કાં. તોડા ૧ ના રૂ. ૨૧૦) છે.

જવાબ માટે રૂ. ૨ આવે જવાબ મોકલવામાં આવશે. હકીકત જણવા માંગતા હો તો રૂ. ૧) મોકલો તો અમારી દવાઓનું કેટલોગ મોકલી આપીશું

દુબલ મેડીકલ હોલ,

નં. ૩૨, ચરનીરોડ,

મુંબઈ, પોસ્ટ નં. ૪.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૧૭૬ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ડૅવાનાગરી સંસ્કૃત

વિષય ટ-૧૭

કવાલી સંગ્રહ.

ઈશ્વર પ્રાર્થના.

(હાસ પરે દયા લાવો એ રાગ. ૧.)

આપ થકી અંજવાળુરે, અમોને ખ્યારા આપ થકી અંજવાળું;
 વિદ્નો કૈક સતાવે અમને, યાદ કર્યાં માટે મેં તમને;
 આંખો વિના આપની, મુર્તિ હૃદયમાં બાળું રે. અમોને,
 મંદ બુદ્ધિ હું કંઈ નિવ નહું, પ્રભુતણા ગુણ નીત્ય વખાણું;
 સમયપર સાદ્ય થશો, એક નિશ્ચિ મન ધાયું રે અમોને
 રચના કરવી બહુજ કઠણ છે, નીશીદીન મુજને એજ રટણ છે
 સત્વર કૃપા થાય તો, હવે વધારે સાડું રે. અમોને.
 જયરામ ડહાપણુ દે સૌ મુકી! જૈશ ક્રિયા તારી તું ચુકી;
 પરમ આનંદ સર્વથી, અધીક પ્રભુને વહાણું રે અમોને.

ચંચળ મનની ચીકિત્સા.

(કવાલી ૨.)

મહાપાપી અલ્યા મન તું, જરા કંઈ જો વિચારીને,
 છોડી દેને હઠીલાઈ, રહ્યો શાને સતાવીને;

કહ્યું તાર્ કદી કરિએ, વીના મોતે અમો મરિએ;
 જુદા જુદી તરંગોથી, અમોને લે ગયાવીને. મહાપાપી.
 પ્રગટ પેસે ઉડા જલમાં, મુશાકિર થાય છે પલમાં;
 રડે છે તું સમય સાધી, હિંમત સૌ જાય હારીને. મહાપાપી.
 કવચિત શુરો થતો દેખું, કવચિત કાયર કહિં દેખું;
 વસે કોઈવાર જંગલમાં, સકળ દુઃખને હઠાવીને. મહાપાપી.
 ન જાણું હું ગતીતારી, મુની મોટા ગયા હારી;
 કહે જયરામ થઈ નીશ્વલ, પીડા સૌ દે પતાવિને. મહાપાપી.

કાળની પ્રજ્વલતા

(કવાલી-૩૧)

ફરે છે ચક્ર આ કેવો, જુવોને કાળનો ભાઈ;
 રહ્યો પાડી જુદા સૌને, ન રાખે કયાંય મીત્રાઈ.
 ઘણા જાડાં અને ઝીણા, તોફાની તીવ્ર બલ હિણા,
 પશુ પક્ષી ચરાચરને, અનુક્રમથી રહ્યો ખાઈ. ફરે છે.
 વિનંતીથી ન તે વળતો, પ્રયત્નોથી ન તે ટળતો,
 હજારોના જથ્થામાંથી, ઉપાડી જાય પલમાંહી. ફરે છે.
 ચતુર છે ચાકરો જેના, રૂપાળા રંગની મૈના;
 અને પોપટ રહ્યા ખોલી, દીકાં ખંડેર મેં ત્યાંહી. ફરે છે.
 જુવાનીમાં હતા જેવા, રહ્યા છો કે તમે તૈવા.
 કહે જયરામ એતો શું જુમી પણ જાય પલટાઈ. ફરે છે.

પ્રારબ્ધના લેખ વિષે.

(કવાલી ૪.)

અરે બંદા વિચારી જો, લખેલા લેખ શું ટળશે;
 વાવેલી છે જોકે બંટી, ઘઉં તે કયાં થકી મળશે.
 લીધાં નાણા તમો છાના, બતાવો છો હવે બહાના;
 છુપાવ્યું કેમ તે છુપે, ગમે તે રીતથી નડશે.   અરે બંદા.
 અમો ઇચ્છા કરૂં એવી, સદા લાડુ મળે તેવી;
 કરમમાં છે સુકી રોટી કહો કઈ રીતથી ફરશે.   અરે બંદા
 બીજના બંગલા જોઈ, રખે પડતા તમો રોઈ;
 તુટેલી ઝુંપડી સારું, બંદુ એમાં થકી જડશે.   અરે બંદા
 પ્રભુથી જે રહ્યા વાંકા પડ્યા છે અન્નનાં ફાંકા,
 કહે જયરામ ભજ તેને, જેનાથી તુર્ત તું તરશે.   અરે બંદા.

પંચ વિષયની પ્રખલતા.

(કવાલી ૫.)

વિષય વિખમાં ફરક શોછે, વિચારોને ભલા ભાઈ;
 પીયો છો ઝેરના ખ્યાલા, ખુશી સાથે તમો ચાહી.
 ખીલેલાં પુષ્પને જોઈ, ભ્રમર બેસી રહ્યો મોહી;
 ખીડાયું પુષ્પ તે જ્યારે, મુકે છે પ્રાણ પસ્તાઈ.   વિષય.
 સ્વરોના સ્વાદમાં પેસી, હરણીયા સૌં રહ્યા બેસી;

શીકારીને ચડયા હાથે, ન ચાલી ત્યાં ચતુરાઈ. વિષય
 બની એ રિતથી ઘેલો, સરપ સપડાય છે વહેલો;
 દશા એવીજ મત્સ્યેની, મુખેથી શું કહું ગાઈ. વિષય.
 બીજો પણ એક છે સાથી, જેને કહો છો તમે હાથી;
 વિષયના રંગમાં આવી, પડે છે કુપમાં ધાઈ, વિષય
 ઝુમર અથવા ગલાસોમાં પતગે પ્રાણ પોતાના
 સુકીદે છે મીનીટ બેમાં, જ્યાંએ કેમ ગલરાઈ. વિષય.
 આબ્યું દિલમાં જેવી રીતે, કહું મેં સૌ પ્રભુ પ્રીતે;
 જદે જયરામ હે સંતો, જનમવું એજ દુઃખદાઈ. વિષય

અહંકાર ન કરવા વિષે.

(કવાલી ૬)

નથી કાયમ કશું કાંઈ, ધરો સીદ સોચ મનમાંહી,
 હજારોના ધણી બલકે, થયાં છે રંક પલમાંહી.
 અગર સમજો કદી મનમાં, અમો આરોગ્ય છું તનમાં;
 વખતપર બે પડ્યા માંદા, મુખે જપતાં રહો માઈ, નથી.
 સુરજ સુલ ચંદ્રને તારા, પ્રવાહી ગંગ જલધારા;
 સમય પુર થયાં કેડે, પુલેલાં બચ કરમાઈ. નથી.
 લીલાવર છું અમો હમણાં, કૃપણ થઈસું પછી જમણાં;
 શીયળવંતી સતી નારી, વખતપર બચ બદલાઈ. નથી.

કહે જયરામ પુલપાવર, હીમતવાળા થયાં કાયર;
શીયોનાં દાસ થઈ બેઠાં મયાં સૌ મદ લજવાઇ. નથી.

ગરજ વિષે.

(કવાલી ૭)

ઝરજસમ એકપણ ખીણ, ન દીઠી ચીજ મેં પ્યારી;
એની પાસે ગળી સાકર, બધી વાતે જીવે હારી.
જેવા કે પંડિતો મહોટા, ગરજ પડતાં બની છેટા;
શ્રીમંતોના ઘરે જઈને; લાવે છે નેત્રમાં વારી ઝરજસમ.
મુછાળાને કરે મેરી; ઝરજ વસ્તુ મહા ઝેરી;
ધુળવે છે સકળ તનને, વહુંટાવેજ કંપારી ઝરજસમ.
સુખી રાખે જમુનાજી, બને મથુરાં કે ચૌખાજી;
જગતને ખાય છે ધુતી, તકે છે પારકી નારી. ઝરજસમ.
ગરજ વંતી મૃદુલ હરિણી, મુરખની સાથમાં પરણી;
ગુણીકાઓ રહી નાચી, પ્રતાપી ગર્જ છે ભારી, ઝરજસમ.
કહે જયરામ ઓ બાઈ, દુઃખી કરતી નંતું કયાંહી;
અમોથી દુરતું રહેજે, કૃપા સમજીસ હું તારી. ઝરજસમ

દુઃખી થયલા જીવનો પરિતાપ.

(કવાલી ૮)

અગદ આ પાપનાં ફળ છે, એવું નીશ્ચય કયું મનમાં

નહિંતો દુઃખ તે આવું, અસર કયાંથી કરે તનમાં.
 અભાગી દેહ છે મારો, છતાં લાગે બહુ ખ્યારો;
 જશે વિતી ઉમર ક્યારે, થયા લાચાર ઘડપણમાં, પ્રગટ.
 સીધીલતા પ્રાપ્ત થઈ જ્યારે, નફટ પુત્રો થયાં ત્યારે;
 લજ્જા રહેશે પછી કયાંથી, થશે નીંદા સકળ જનમાં, પ્રગટ.
 કહ્યું કરતા નથી માફ, પ્રભુએ શું હશે ધાર્યું
 અતીશય ત્રાસના યોગે, જવું સાફ એથી વનમાં પ્રગટ.
 દયાળુ દેવ છે મારા, ન રાખું કયાંય હું ન્યારા,
 કહે જયરામ શ્રી પ્રભુને, પ્રતીકુલ થાઓને ક્ષણમાં. પ્રગટ.

કૃષ્ણ વિરહથી ગોપીઓએ કરેલો સંતાપ.

(કવાલી ૯)

હકિકત આ બધી ઓધવ, અમારા શ્યામને કહેજો;
 ચરણની છું અમો દાસી, બખર કોઈ વારતો લેજો.
 દુઃખી છીએ અમો ભારી, ન લાગે ચીજ કંઈ ખ્યારી;
 દયાળુ કૃષ્ણને કહેવું, દર્શનનું દાનતો દેજો હકિકત.
 ફસાયા સ્નેહમાં જ્યારે, દુઃખી છું આમ અત્યારે;
 પેલા ભવનું હશે દેણું પડી અમને હવે ગરજો. હકિકત.
 સકળછું પ્રેમની ખ્યાસી, મદન યોગે અમો ત્રાસી;
 કહે જયરામ ભજ બંદા, બધી આવીજ છે તરજો. હકિકત

વર્તમાન ગુણ દર્શક.

(કવાલી ૧૦)

તજીઘોને ગુરૂ તેવા, કુપંથે જે ચઢાવે છે;
 સ્વતા એમાં રહ્યાબુડી, ખીજને શું બચાવે છે.
 સમુદ્ર આ રહ્યો મોટો, સમય પણ છે બહુ ખોટો;
 ગુરૂ નોકા ગઈ તુટી, ફલી તે શું નીભાવે છે. તજીઘોને.
 પીતાજી તે હતા કેવા, અમોતો ના થયા તેવા;
 હવે ના તો થશે એવા, જમાવેલી ગુમાવે છે. તજીઘોને.
 અગર કોઈ જો હશે સાધુ, ભરેલું તો હશે બદ્ધ;
 છેવટ માટીનીજ માટી, એવું શું કામ આવે છે. તજીઘોને,
 ખીડુ તાંબુલનું આંખે, સ્ત્રીઓના હાથ લઈ ચાંપે,
 ધણી જોયાં કરે સામાં, તીખાં ખાણું ચલાવે છે. તજીઘોને,
 વિવિધ સુવર્ણની ચીજો, દેખીને શું રહ્યા રીઝો;
 દયા દ્રષ્ટી નથી જેની, નગદ પૈસા પડાવે છે. તજીઘોને.
 ગુરૂ ને શીખ્યના ધર્મો, ન જાણીને કરે કર્મો;
 કહે જયરામ ભજ તેને, શ્રુતી જેને વખાણું છે. તજીઘોને.

કુછંદી પતીને પરણેલી સ્ત્રીએ આપેલો બોધ.

(કવાલી ૧૧.)

ખમર તુંજેસમાં ભુલી, નવા પુખ્તો નીહાળીને,
 થશે દુઃખ પ્રાપ્ત એમાંથી,, વિવેકી જો વિચારીને.

અગર નકકી સમજ મનમાં, ઉપજશે વ્યાધીયો તનમાં;
 હુકમ શીર આ સખત તારો, શકેના તે ઉઠાવીને. બ્રમર તું
 અમો જેવા હશું તેવા, ખીલ કયાંથી જશે લેવા;
 ખબર પડશે પછી તુજને, કમલ પત્રો જગાડીને. બ્રમર તું.
 અમલમાં તું બન્યો ઘેલો, સમય સાધી કરી ખેલો;
 ચમનખાજી ઉઠાવે છે, દયા કર તું ઉગારીને બ્રમર તું.
 શરણ છું હું હવે તારી, કરમની છે ગતી ન્યારી;
 સ્થીર થૈ ખેસવું વહાલા, એમાં શી ખોટ આપણને બ્રમર તું
 કહ્યું જયરામનું માની, બ્રમર તું છોડ નાદાની;
 બધું આ દ્રવ્ય છે તારું, તજીદે વ્યર્થ ચારીને. બ્રમર તું.

પુન્યના ફળની મહત્વતા.

(કવાલી ૧૨.)

રહ્યું સુખ જે કરમમાં તે, લીધું સૌ ભોગવી જાતે;
 હવે બસ કર અરે બંદા, ખેશી રહેતું નથી માટે;
 ખીન્નું તે કયાં થકા મળશે, લખેલા લેખ શું ટળશે;
 ભરેલા તે થયાં ખાલી, જમાવેલાં હતા હાથે રહ્યું સુખ.
 બચેલું છે જરા બલકે, વગર વાંધે રહ્યું ચલકે;
 ફરિ ઉઘમ થકી મેળવ, પ્રભુ જેવો ધણી માથે રહ્યું સુખ.
 કાયર થઈ ખેસમા બંદા, નીકર કરશે જંનો નીંદા;

ઉછીના આપવા પડશે, કદી મુકે નહીં નાઠે. રહ્યું સુખ.
 સરળ રસ્તો બતાવું છું, પુરી રીતે પઢાવું છું;
 કહે જયરામ ભજ તેને, ભણું કરશે બધી વાતે. રહ્યું સુખ.

તૃષ્ણા વિષે

(કવાલી ૧૩.)

અરે તૃષ્ણા અમો ઉપર, દયા કરતો હવે સાડું;
 અમો હારી ગયા તુજથી, સકલ કારણ ખડું તાડું.
 આહરનિશ હું જપું તુજને, વળે શાંતી નહિં મુજને;
 કઠણ છે આ સ્થિતી તારી, સમજવું શું હવે વાડું. અરે.
 વિષયને તું વખાણે છે, અધિક મહિ રંગ આણે છે,
 પ્રભુ નામે મીઠું મોઠું, ખડું સુખ તે રહ્યું ન્યાડું. અરે.
 સોના આંદી તણા ઢગલા, જીવે છે તું રહી સધળા;
 છતા મુકતાફળો ઇચ્છે, અમો એથી ઘણા હાડું. અરે.
 સ્વભાવે તું પડી એવી, ધરું શાંતી હવે કેવી.
 કહે જયરામ હે માતા, અતીશય તે બધું ખાડું. અરે.

ઇશ્વરિ લેખની મહત્વતા.

(કવાલી ૧૪.)

લખ્યું છે શું પ્રભુએ તે ખડું કહિદે એવો કોઇ;
 થયું તે સર્વ કોઇ જોણે, થશે તે ના શકે જોઇ.

જોશી મહારાજની પાસે ગયા દુઃખના અતી ત્રાસે;
 રૂપૈયો દોઢ પણ દીધો, છેવટ રહેવું પડ્યું રોઈ. લખ્યું છે
 બીજાની દુર્દશા દેખી, અમો કરસું કદી શેખી;
 પોતાનું તો ખખર છે નહિં, કેવારે નાખશું ખોઈ. લખ્યું છે.
 પ્રભુએ છે લખ્યું જેમાં, વધુ ઓછું કરે એમાં;
 કહે જયરામ લાવોને, ચરણ પીશું અમો ધોઈ. લખ્યું છે.

સ્નેહ વિષે.

(કવાલી ૧૫)

અતિશય સ્નેહપણ જનને ઘણા દુખનું જ કારણ છે;
 પરસ્પર પ્રેમનો અંધન, હૃદય બાળી બગાડે છે.
 વિયોગી સ્નેહના જે છે, કમોતેથી મરે છે તે;
 રહ્યામાથું કુટી કોઈ, સકળ સિદ્ધિ ગુમાવેછેટે. અતિશય.
 જુઠી આ જગતની માયા, પડેલા કૈક પસ્તાયા,
 આખર તો એકલું જાણું, ન સાથે કોઈ આવે છે, અતિશય.
 દેશે પુકી પ્રહરમાંહિં, પીતા કેના કયો લાઈ;
 બચેલી બાક પણ અંતે, મટોડીમાં મળી જાશે. અતિશય.
 ભોગવશે પાપના ફળ તું, હું તો સાચું કહી દઉં છું;
 કહે જયરામ ઓ પ્રેમી, મક્ત શીર કાં ધુણાવે છે. અતિશય.

ક્ષમા રૂપી ખડક વિષે.

(કવાલી ૧૬.)

મધુર વાણી જેના મુખમાં, સુખે સંસાર તે જીતે
શકે ગાંજી ન કોઈ શત્રુ, લખી સૌ રાખજો ભીંતે.
સ્વભાવે જે હશે ધીરો, મલે તેનેજ આ હીરો;
જગત આખું કરે વશ તે, શરિર સુખમાં રહે નિત્યે મધુર વાણી
જેની જીવંદા હશે મીઠી, પીડા તેને ન મેં દીઠી;
સજન પણ તેમને આહો, મહદ કોઈ જ્ઞાનીની રીતે; મધુર વાણી
લખીને રાખશું ભાઈ, જોવા નહીં આવશું ક્યાંહી
કહે જયરામ આ હરદમ, વ્યસન વળગાડજો ચિત્તે. મધુર વાણી

સોખત તેવી અસર.

(કવાલી ૧૭)

કુસંગીની કુસોખતના, પરિણામે નકંડી નડશે.
જાણો એમાં ન કંઈ સંશય, વિવેકીના વચન ફળશે.
હશે જન નીચ જે વાડું, યતાવે નાં કદી સાડું;
જેવો પોતે તેવા ખીજા. થવાને મહેનતો કરશે. કુસંગીની.
દુઃખી થઈ ગાય પણ એથી, સોખત ખરની કરી તેથી;
ગળામાં ઘંટ બંધાણો, કહો કઈ રીતથી ટળશે. કુસંગીની.

સોળત કરતાં પ્રથમ જોવું, એનું કૃણ આવશે કેવું;
 સમજમાં જે હશે ગદ્યો, વિના મોતેજ તે મરશે. કુસંગીની.
 સમય છે આ બહુ ખોટો, વિવેકીનો બડો ત્રોટો;
 દેખાશે રંકના જેવો, પરંતુ નીચ તે ઠરશે. કુસંગીની.
 ખીના તો છે બહુ ખીજી, રહો બસ એ થકી રીઝી;
 કહ્યું જયરામનું કરતાં, લવાબ્ધીને સુખે તરશે. કુસંગીની.

નીકલ ગયા દમ પીછે ના કીસીકે તુમ ઔર
 ના કસીકે હમ.

(કવરલી ૧૮)

શરિરમાં શ્વાસ છે કાયમ, સગા સૌ ત્યાં સુધી તારાં,
 ગયું દમ નીકળી જ્યારે, પડી જાશે બધા ન્યારા.
 ગયા રાખી ન કંઈ વાંસે, અમારું શું હવે થાશે;
 કુટે માથું અને છાતી, દેશે પૂંકી ઈંધણ બદારા. શરિરમાં.
 ધણી મારા હતો કેવો, કમાવીને દીએ તેવો;
 મુવા પાછળ મરિશું કે, જશે વિતિ દિવસ ખારા. શરિરમાં.
 જુવો આ જગતની રીતી, પ્રગટ કહું છું અથ ઇતિ;
 કહે જયરામ જગ ખોટું, સમજ મનમાં અરે ખ્યારા. શરિરમાં

મામલા ખલાસ તો ફીર કયા તલ્લાસ.

(કવાલી ૧૯)

મૃતકને શું રડોછોરે, મુહત ખલ્લાસ થઈ એની;
જમાખંધી થઈ પુરી, તપાસીને જરા જોની.
કરજહારો હતા તેને, ચુકાવીને દીધું એણે;
લેવાનું તે સહુ લીધું ચાશા રાખો નહિં મોની. મૃતકને.
કહો એને હવે કંઈ છે, રડે છે કોણ કંઈ કહે છે;
હવે સીદને કરો ઘોંખો, પડે તે સર્વ લોગોની. મૃતકને.
ધીરજરાખી કરો ધંધો, પ્રભુના ચર્ણુ જઈ વંદો;
અટકશે તેજ અથડાશે, મોંઢું તારૂં જરા ધોની. મૃતકને.
જવું શરણે હવે કોને, વિચારીને અલ્યા જોને;
કહે જયરામ દુનીયામાં, પીતા કોની મધર કોની મૃતકને.

હીતોપદેશ.

(કવાલી ૨૦)

પુલે છે શું અરે બંદા, દિવસ બે ચારને માટે;
પુલ્યાં કરમાય છે પલમાં, જશે ચાલ્યો સિધી વાટે.
ઉંચુ રાખી રહ્યા માથું, ગગન સાથે કરે વાતું;
હુકમ છુટ્યો કદી ત્યાંથી, જવા દેશે નહિં હાટે. પુલે છે.

વહે વચનો ઘણાં મીઠાં, એવા તો કૈક મેં દીઠાં;
 છતાં મનનાં બહું મેલા, પડેલા છે ઉઘે ખાટે, પુલે છે.
 શકે દેખી ન કંઈ સાડું, જગતમાંનું બધું માડું;
 ખીજનું શું તને મળશે, નકામી જીલ કાં ચાટે. પુલે છે.
 ખમીને તું જરા ખાને, સાંભળતો શું નથી કાને;
 કહે જયરામ એ ભુંડા, છુટે ના ભય કદી નાઠે. પુલે છે.

સ્મશાન વૈરાગ્ય.

(કવાલી ૨૧.)

દેખી બળતાં શરિરેને તુરત ઉત્પન થયો ખટકો;
 એવી રીતે અમોને પણ, દેશે લઈ આગનો ચટકો.
 જરા નહાયા જરા ધોયા, ખડું ખોટું જરા રાયા;
 પછી ત્યાંથી ગયા ઘરમાં, જોતા ખેડાં સ્ત્રીનો લટકો. દેવી.
 વિંટી પહેલી લીધી કરમાં, રામાયણ પણ હુતી થડમાં;
 ઉઘાડીને જરા વાંચી, તુરત શીરપર ધર્યો પટકો. દેખી.
 જોવાં લાગ્યાં અરિસામાં, ખટન નાખ્યા ખમીસોમાં;
 પહેર્યો લઈ કોટ ત્યાં કાળો, જેવા ઘર રાંડને સટકયો દેખી,
 વિચાર્યું જ્ઞાન આ મનમાં, મરિ જેઈશું ઘડી પલમાં.
 એવું જાણી ખીચારે ત્યાં, ખાધો લઈ ઉસનો કટકો. દેખી.

ગયું સૌ જ્ઞાન ત્યાં ઉડી, લીધા ભજ્યા અને પૂરી;
 લજા લાગી નહિં તમને, હજી ખેઠો નથી ફટકો. દેખી
 કમે જયરામ શું કરવું, જીવ્યા કરતાં ભલું મરવું;
 એવા દુષ્ટો રહ્યા જગમાં, તેને દેખાડશું ઝટકો, દેખી.

મમત્વ નીષેધક.

(કવાલી ૨૨.)

કેના સુત દારને જાયા, પ્રભુનીં છે બધી માયા;
 ઉદરમાંથી જનમ લીધું, હતાં કંઈ સાથમાં લાવ્યા.
 મરિ જૈશું બધું મેલી, ન આવે સાથમાં થેલી;
 નોટો પણ નાં કદી આવે, બળી જશે સકળ કાયા. કેના.
 હતી એક કાનમાં વાળી, શરિર સાથે ન તે બાળી;
 ગયા છુટી જેવા પ્રાણો, તુરતમાં સાણસી લાવ્યા. કેના.
 અમુલ્ય રેશમી વાઘા, ઉપાડીને કીધાં આઘાં;
 વિયોગી સૌ થશે એના, છતાં હાથે ને અચકાયા. કેના.
 રડે છે ગર્જને લોકો, નથી મનમાં કશે ખોખો;
 પછી કે મા અને કઈ બા, મુદત વિતેજ વિસમ્યા. કેના.
 કયું હાથેજ તે સાથે, જવું છે એકલું જાતે;
 કહે જયરામ તે ભુલ્યા, ગોવિંદ ગુણ ના કદી ગાયા. કેના.

અંતઃકરણની દુરબલતા.

(કવાલી ૨૩)

હવા રહી ખાય છે વૃત્તી, દર્શનથી શું ભલું થાશે;
ભટકતો રહિશ આ ભવમાં, એવું નકકી રહ્યું ભાસે.
પુરા કરમે પ્રથમ કરવા, પછી આઠ્યા પગે પડવા;
ધોવાશે પાપ શું તેથી, હજી કળ છે એનાં વાંસે. હવા
કહ્યું કોણે એવું તમને, જણાવોને જરા અમને;
હશે કોઈ પેટ ભરનારો, દિસે મરતો બહુ ત્રાસે. હવા,
ઠસાવીને દિધું એવું, પડે નહિ કોઈને દેવું;
રહ્યા છે પાસમાં તારી, જોવાને ક્યાં રહ્યા નાસે. હવા.
છોડી દે ઢાંગ સૌ તારા ભજન કર તું અરે પ્યારા;
કહે જયરામ સૌ પાપો, પ્રતાપી નામથી જાશે. હવા.

ગર્વ વિષે

(કવાલી ૨૪.)

કરિશ નહિં ગર્વ એ બંદા, ગરવના છે ઘરો ખાલી;
સહુન કરશે નહિં શ્રીજી, દેશે પલ એકમાં બાળી.
અભીમાની અરે નર તું, હૃદયમાં જ્ઞાન કંઈ ધર તું;
મહા બળવાન પણ એથી, પડ્યા છે જો જરા ભાળી કરિશ.

તણખલાની જેવો છે તું મુખે વહીને રહ્યો છે હું;
 હુંપદથી સર્વ કોઈ હાર્યા, નદી પણ લોહીની ચાલી. કરિશ.
 અલ્યા રહીજા હવે છાનો, કહે તું રાજવી કયાંનો;
 જશે જયરામ કહે તુટી, ત્વચા પણ થઈ જશે કાળી. કરિશ,

માલી સીંચે સો ઘડા પણ રતુ વિના ફળ ન હોય.

(કવાલી ૨૫.)

કૃપા કરશે પ્રભુ જ્યારે, બની સૌ આવશે ત્યારે,
 અધીરા મા થશે ભાઈ, ઉતાવળથી જગત હારે. કૃપા.
 શરિરમાં પણ હતી બ્યાધી, તેમાં એક રોટલી ખાધી;
 ભયંકર શુળના ચોગે, દુઃખી હું છુંજ અત્યારે. કૃપા.
 વિચાર્યું મેં વળી એવું, કોની પાસે જઈ કહેવું;
 ગયો હું વૈદની પાસે, તેપણુ દમ ઉપડ્યું ભારે. કૃપા.
 રૂપેયા દોઢસો હીધા, નકામા ઔષધો પીધા;
 કિંચિતપણુ ના થયું સાફ, એથી ધોંખો બહુ મારે. કૃપા.
 પ્રભુની શું હશે મરજી, ખીજાનો હું થયો કરજી;
 સુખી થઈ નાં અમે બેઠાં, ચડયા નહિં વૈદપણુ વારે. કૃપા.
 મુહત પુરી થવા લાગી, પીડા સૌ દૂર ગૈ લાગી;
 ધીરજની છે બલીહારી, કહે જોશી મુખદારે. કૃપા.

નાણાની મગરૂરી (વધે.)

(કવાલી ૨૬.)

રૂપૈયાની ઘણી ગરમી, અલ્યા શાને ધરાવે છે;
 સુકૃત્ય સર્વ તું તારા, ગરવથી કાં ગુમાવે છે.—ટેક
 પુરવના પુન્યથી ભાઈ, ટકી રહી છે પ્રભુતાર્થ;
 હુંગર જેવા મોટા હાથી, પશુ શીર ખુજ ઘાલે છે. રૂપૈયાની.
 ઘણા ગરવીષ્ટ ને ચૂરા, થયાં છે તેમના ચૂરા;
 દુશાસનની દશા વાંચો, પુરાણોમાં બતાવી છે; રૂપૈયાની.
 ગણો છો જેમને મોટા, વચનના સર્વ કોઈ ખોટા;
 છતાં મનના બહુ કપટી, ગરિબોને સતાવે છે. રૂપૈયાની.
 મેતાણ ક્યાં ગયો રામા, અરે એ કોણ છે મામા;
 પછી પેટી ઉઘાડીને, મોટેથી દાંત કાઢે છે. રૂપૈયાની.
 ઉઠે બેસે વળી ચાલે, અરિસામાં જરા ભાળે;
 ઉડાડે કુંચીના ઝુડા, મુરખ મોટા કહાવે છે. રૂપૈયાની.
 દીવસ ઉઠી જશે ક્યારે, દુભવશે બ્રાહ્મણો ત્યારે;
 જીવે જયરામ આ કીડી, મજા કેવી ઉડાવે છે. રૂપૈયાની.

સુખ એવી ચીજ દુનીયામાં છેજ નહિ.

(કવાલી ૨૭.)

વિના દુઃખ એકબી વસ્તુ, ભુમી તળમાં ન મેં જોઈ;
 અભાગી જીવડા શાને, હશે રહેતા એમાં મોહી.

પૈસો ત્યાં પુત્રના વાંધા, પ્રજા ત્યાં અન્નના સાંધા;
 રૂપાળા રોગથી મરતાં, કઠણ કાળા દીઠા કોઈ વિના.
 મુરખમાં પ્રાક્રમો ઝાઝા, ચતુર રહેતા નથી સાજા;
 ભણેલા ભીખ માંગે છે, છતાં મળતી નથી પાઈ. વિના
 હશે જ્યાં દુધ ત્યાં પાણી, સતી નીર્લજ્જ કહેવાણી;
 ગુણીકામાં ગુણો ભારે, કોમળ ત્યાં છેક નળનાઈ. વિના.
 ડાહ્યા ને સૌ કહે છેલો, ગુરૂ કરતાં વધે ચેલો;
 વગર દમના હશે જાડા, ઝીણામાં ખુબ ચપલાઈ. વિના.
 પ્રભુની છે અજબ લીલા, કડક પણ થાય છે લીલા,
 કહે જયરામ તે માટે, ભલે માલીકને ભાઈ. વિના.

વૃત્તી તાબે રાખવા વિષે.

(કવાલી ૨૮.)

રહે મન જો કદી વસતો, મટે દુનિયાં તણી કાંસી;
 જવાનું કામ પણ શું છે, તીરથ ગંગા અને કાશી.
 નજર ખોટી કદી કરશે, કેવી રિતે તમે તરશે;
 રોકી રાખો જરા દિલને, મેળે જાશે પછી ત્રાસી. રહે મન.
 કમાવી શું થયા સુખીયા, મારા રૂપીયા મારા રૂપીયા;
 ન આવે એક ખી સાથે, સ્ત્રીયો ધન માલ કે દાસી રહે મન.
 રવાના સૌ થશે રૂઠા, સ્ત્રીઓ પણ ફેડશે ચુડા.
 જશે ચાલી ખીજાને તે, સોમાંથી રાખશે છયાસી. રહે મન.

પીતા માતા અગર ભાઈ, રૂપૈયાના સગાસાઈ;
 રૂધીરની છે સગી નારી, માતા છે ત્યાં લગી માસી. રહે મન.
 પ્રભુની જે કૃપા થાશે, ઉપાધી સૌ મટી જાશે;
 કહે જયરામ લે સુમરી, સમર્થ દેવ સુખ રાશી. રહે મન.

સારાં કામ આડાં સો વિધનો

(કવાલી ૨૯.)

પ્રભુનું નામ લેવાને, અમો માલા લીધી કરમાં;
 કહે મોતી ઉઠો બાપા, બીહું છું હું બહુ ધરમાં
 લાગ્યો ત્યાં મોતીડો રોવા, એની માતો ગઈ ધોવા;
 મોમાંથી બોલ આ કાઢ્યો, રહે છનો અલ્યા મરમા પ્રભુનું
 છતાંપણ નાં રહ્યો એતો, ઉઠી તેડ્યો પછી મેંતો;
 ગયું ત્યાં ધ્યાન સૌ ચુકી, વિધન આવ્યું જીવો પલમાં. પ્રભુનું
 ચોખાનો પાત્ર લઈ હુયે, ગયા સતસંગમાં રતે;
 દેતાં તાળું ગયા ભૂલી, પડી પેટીજ છે થડમાં. પ્રભુનું.
 કયા શું સાંભળું ભાઈ, ગયું મુખ ત્યાંજ લેવાઈ;
 ઉઠી ત્યાંથી અમો ચાલ્યાં, નકી છૈયેજ બેસરમાં. પ્રભુનું.
 ઇલાજે નાં કરો ભલતાં, પ્રભુ સાથે રહો મલતાં;
 સંજો જયરામ મન ચોખું, વસ્યા વાલોજ છે તનમાં પ્રભુનું.

સુખ દુઃખની સમાનતા.

(કવાલી ૩૦.)

સુખ સ્વપ્ના જેવું સમજે, દુઃખ દીન રાતનો સાથી;
 શ્રદ્ધાં બેઠે સાથમાં પ્યારે, હરખ ઉદ્દેગ બ્રહ્માંથી.
 સુખ લાગે બહુ સારું, દુઃખ રહેતું નથી ન્યારું;
 રહ્યા બેઠે સાથમાં સંખી આવે ને જાય અહિયાંથી. સુખ.
 પ્રથમ પરણ્યા તમે જ્યારે, સુખ પામ્યા ઘણું ત્યારે;
 દુઃખ આપી રહી બીજી, આગળની લાવવી ક્યાંથી સુખ.
 કમાયા છું અમે ભારે, રૂપેયા લાખ અત્યારે;
 રહેશે કીંવા બધા બસે, લખાવ્યું શું હશે ત્યાંથી. સુખ.
 સદા આનંદમાં રહેવું, દુઃખી છું એમ ના કહેવું;
 કહે જયરામ દુનીયામાં, છેવટ રહેશે બધી માટી. સુખ.

જીવ અને શરિરનું જુદાપણું.

(કવાલી ૩૧.)

સુંદર ઘર બારને છોડી, ગયો તે હંસ ક્યાં ઉડી;
 પડ્યું છે પીંજરું ખાલી, કોની માયા કોની મુડી.
 સોના સરખી જેની પાંખો, મલે નહિં ખર્ચતાં લાખો;
 સુઘડતા પણ હતી રૂડી, ગયો તે હંસ ક્યાં ઉડી.
 હતી શુભ ચંચુડી જેની, કરૂં શું વાત હું તેની;
 માયા સંસારની કુડી, ગયો તે હંસ ક્યાં ઉડી.

અહાહા શું તેનાં લક્ષણ, કુળો કેવાં કરે ભક્ષણ.
માતર તૃણા બધી ખુરી, ગયો તે હંસ કયાં ઉડી.
કહોને ભાઈ શું કરવું, સ્મરણ કરીને રહ્યું રડવું;
મુકો જયરામ મગરૂરી, ગયો તે હંસ કયાં ઉડી.

કલીન્નુગના મહાત્માઓની તારીફ.

(કવાલી ૩૨.)

કલીન્નુગનાં મહાત્માઓ, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને;
દેખીતા છો મહા સુંદર, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
લોકોનું ચિત્ત હરનારા, સ્ત્રીઓપર પ્રેમ ધરનારા;
રૂપેયાને પરખનારા, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
લાખો રૂપીયા લુંટી ખાવા, બન્યા છો શું તમો ખાવા;
ન દેવી પાઈ પણ જાવા, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
જગતનું શું ભલું કીધું, લુંટી સર્વત્ર તો લીધું;
ઉકાળીને પયઃ પીધું. દૃષ્ટાલુ ધન્ય છે તમને.
આખી દુનીયાં કહે જોગી, ખાવા દેખું ડબલ લોગી;
શાને કહેતા હશે માઈ, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
મુનીશ્વર સૌ ગણે મોટા ધુમાડાના ઉડે ગોટા;
પરંતુ જ્ઞાનના ત્રોટા, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
ગરિબ લોકો નથી ગમતાં, શ્રીમંતો પર બડી મમતા;
સાદિના ભરો દુના, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.

નથી ઐશ્વર્યમાં ખામી, નાના મોટાં બધા સ્વામી;
 ધુતારાના સગા ભાઈ, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
 સકર ધી સખ હમે ખાના, લડુ દરરોજ ઉડવાના;
 રંડીલી સાથ ફીરવાના, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.
 કલર શુભ શ્વેતના બગલા, દીઠા મેં લાલચુ સઘળા;
 કહે જયરામ મહા પુરૂષો, કૃપાલુ ધન્ય છે તમને.

હરીકીર્તનનો મહિમો

સોરઠો

કરિલો સુધામૃત પાન તું અવેલ
 સુખ લોગવો જઈ સ્વર્ગનું,
 ખરૂં તત્ત્વ શ્રીહરિ નામ છે,
 એકવાર જો મુખથી લહુ, હ
 અચકાઈ સાને હવે વળી,
 લય શું રહ્યું પછી કાળનું, મને
 જયરામ રંક અનાથ છે, ઇષ્ટનો જેને શાર-
 વૃત્તિમાં પ્રકાશી રહો પ્રભુ, દીન જાણી લોક ૯

(કવાલી ૩૪)

મેલવવી હોય જો લક્ષ્મી, રટી હરિનામ લે હરકમ;
 સદા આનંદમાં રહેવા, થકી પણ થાય છે પરશન.

આવેા લેંસેા અને ગાડી, બગિચા બંગલા વાડી;
 એવા સુખને કદી ચાહો, રટી હરિનામ લે હરહમ.
 ઉપાધીને કરો અળગી, આવળને શું રહ્યા વળગી;
 ઇચ્છા ને હોય આંખાની, રટી હરિનામ લે હરહમ.
 પ્રભુનો કોપ ને થાશે, પાસેનું પણ વહું બાશે;
 હાલેા જરા થઇને, રટી હરિના લે હરહમ.
 ખરા એવું, પ્રથમ આપી પછી લેવું;
 દર્શન, રટી હરિનામ લે હરહમ.
 પજન કરશે તમોક્યારે;
 હરિનામ લે હરહમ.
 જશે કંઈ પણ નહિં ત્રોટો;
 રિનામ લે હરહમ.
 તેને બની લાયક;
 હરિનામ લે હરહમ.

ખાતાની માંડીવાળ.

(કવાલી. ૩૫.)

દિવસ એક આવશે એવો, તજી દુનિયાં જવું પડશે,
કંચન જેવી સુંદર કાયા, ભયંકર આગમાં બળશે.

ટેક.

આવે છે લોક સૌ જોવા, દેખી ઊંચી મંડી રોવા,

ઇસ્ટેન્ડર બારનો ઠોકો, તમારા બાપથી ટળશે,

રૂપેયા લાખ છે નગદી, સોનાની ચાર છે લગડી

ચાંદીના પાંચ છે પાટા, ઉપાડી કોણ તે

મોતીના હાર જે જોઇ, પડ્યો ત્યાં નિ

રંડાપો આવશે બાને, મેળે મો

પ્રીયા દેખાડને મુખડુ, છેવટની યા

જીવો લાઇઓ આવે માણસ, પોત

પછી દૂતે કરી વરદી, છોડો અખ

દિયા દો લાત કમરમે, છુટે સખ

કર્યું હાથેજ તે સાથે, આવે છે

ઠર્યું જયરામ છે નિશ્ચ

વૈદ્ય પી. જી. ભ - યાં ગ

સુંદરી સુધા

શ્રીઓને માટે શક્તિની ખાસ દવા
(રજીસ્ટર્ડ.)

સુંદરી સુધા.

સફેત પ્રદર, લોહીવા, ગર્ભાશ-
લ્લે, દુખાવો, માંસીક રતુનું
આવવું, અનિયમિત આવવું,
રહેવો, સુવા રોગ, જીર્ણ જ્વર,
અને પેશાબમાં કળતર,

પરનો દુખાવો,

1 માટે ઘણીજ

મા. ૧ના રૂ. ૨)

જી. જી. જી.

1 જો,

